

8 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ 1,> ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਏ. ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਸਰਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ

ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦਾ CWP ਨੰ. 13299 .

15 ਦਸੰਬਰ, 1994

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਕਲਾਮ 226/227— ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਟੇਅ—ਸਟੇਅ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼—ਜਿੱਥੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਦੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਰੁਕਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੈ—ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਸੀਆਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਸਸੀਏ ਰਜਿਸਟਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਾਨ ਕੁੱਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੇ ਸੀਸੀਆਰ ਬੁੱਕ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

(ਪਰਾ ੬)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੂਹ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। - ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ ਵੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ - ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੀ ਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੮)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਵ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਥੱਕਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:-

- (i) ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ;
- (ii) ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ (ਸ) ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ;
- (iii) ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ , 1 ਕਿ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਕੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਨਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ 'ਚ ਅਣਗਹਿਲੀ

ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਮੂਹ ਦੋਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਓਏਸਿਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 13)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜੀ.ਐਸ।

ਆਰ.ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਦੀਪ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ 22 ਦਸੰਬਰ, 1992 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

(2) ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਆਡਿਟ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਾਲ ਲੇਖਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਰੋਸੀ ਰੋਡ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਨਿਰੀਖਣ ਦੌਰਾਨ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 4, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 19 ਸਤੰਬਰ, 1991 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 87 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167/201/409/467/468/120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 14 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਣੇਪਾ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 13 ਦਸੰਬਰ, 1991 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਸਮੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 26 ਫਰਵਰੀ, 1992 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11 ਮਾਰਚ,

1992 ਅਤੇ 20 ਮਈ, 1992 ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ 14 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਪਰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1994 ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨਕੁਆਰੀ ਅਫਸਰ, ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਕਤ ਸਾਰੇ 18 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਕਰਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 25 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ 14 ਸਤੰਬਰ, 1991 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਬਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਗਲਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ 22 ਦਸੰਬਰ, 1992 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। .

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੁਝ ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।—

“ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹਨ:-

- (a) ਸੀਸੀਆਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ;
- (b) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿਤਾਬ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ;
- (c) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ;
- (d) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ;
- (e) ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁੱਲ ਸੀਸੀਆਰ ਬੁੱਕ ਸਮਰੱਥ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ।

(4)ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਕਲ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 0; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ 26 ਫਰਵਰੀ, 1992 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਵਤਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਰਿਆਇਤ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਐਡ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

(5)ਭੁੱਲ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਅਤੇ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਦੋਸ਼-ਸ਼ੀਟ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈੱਟਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਹੈ।

(6)ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 22 ਦਸੰਬਰ 1993 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਸੀਆਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਸਸੀਏ ਰਜਿਸਟਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾਨ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ CCR ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਚਰਣ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 1 ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(7)ਦਿੱਲੀ 7 ਕਲੋਥ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੁਸ਼ਲ ਬਲਮ , (1) ਦਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੇਸ , (1), ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ. ਸ੍ਰੀ ਬਿਮਲ ਕਾਂਤਾ ਮਲਚਰਜੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਊਜ਼ਮੈਨਜ਼ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਵਰਕਸ, 1956 ਲੈਬ ਵਿੱਚ। AC 188, ਇਹ ਲੇਬਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸੀ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ

ਹਨ, ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(8) ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੂਹ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੇ ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੁਸ਼ੇਸ਼ਵਰ ਦੂਬੇ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ , ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ

“ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ. ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਅ ਜਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮਕਾਲੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਨਿਆਇਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ-ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼, ਸਿੱਧੇ-ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਆਮ ਸੋਧ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ

ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(9) ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ:-

“ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਮਾਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਥੋਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਆਚਰਣ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

(10) ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 15893 ਆਫ 1993 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਜੇ. ਸੁੰਦਰਰਾਜਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨਿਟ ਟਰੱਸਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- (3) 1993 (1) ਹਾਲੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ 580.
- (4) 1993 (3) SLR 21 (SC)।

ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਅਰਥਾਤ, ਪੀਜੇ ਸੁੰਦਰਰਾਜਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਏਪੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਜੇ ਸੁੰਦਰਰਾਜਨ ਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀਜੇ ਸੁੰਦਰਰਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ 19 ਸਤੰਬਰ, 1991 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 22 ਦਸੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 16 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਜਾਂ ਲਗਭਗ 16 ਸਤੰਬਰ 1994 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤੈਅ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਠੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(11) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ dr . ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਵ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ: -

- (i) ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ;
- (ii) ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ (ਸ) ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਐਸ ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ, ਜੇ.) ਐਫ.ਬੀ.

- (iii) ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ, ਭਾਵ, ਕੇਸ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (iv) ਕੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ - ਪਲੈਨਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

(12) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਟ ਐਫਆਈਆਰ/ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ 'ਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲੀਬਿਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ ਦੋਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਸ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਏ ਐਸ. ਨੇਹਰਾ ਅਤੇ ਜੇ. ਐਲ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਿਓ ਪਰਸ਼ਾਦ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,

- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 4199

20 ਦਸੰਬਰ, 1994

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਕਲਾ। 226/227— ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 (1961 ਦਾ 23)—ਐੱਸ. 7 (2)- ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ-ਐਸ. ਐਸ. 12 ਅਤੇ 19— ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਨੂੰ ਉਪ-ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡੀਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ।